

de dader. Kleren, schoenen, haarkleur. Bouw, lengte, kracht. Elke beweging wordt geregistreerd, ik zie hem observeren, plannen maken. Zoals ik onlangs de hoofdpersoon Alex in de Duitse film *Revanche* uit 2008 zag doen. De vriendin van Alex werd na het plegen van een overval op de vlucht door een agent gedood. 'Mijn vriendin is dood en die agent leeft door. Dat is toch onrechtvaardig?', verzucht Alex ergens halverwege de film. De kijker weet dan allang dat de agent grote moeite heeft het schietincident te vergeten. Alex maakt plannen hem te doden. Op een dag spreekt hij hem aan tijdens zijn trainingsrondje. Zonder te weten wie Alex is, praat de agent over zijn schuldgevoel. 'Ben je niet bang dat de overvaller je neerschiet omdat je zijn vriendin gedood hebt?', vraagt Alex. De agent staart een tijdje voor zich uit en zegt dan: 'Dat moet hij dan maar doen. Ja, dat moet hij dan maar doen.' Daarna

loopt hij verder. Het pistool van Alex belandt met een plons in het meer. Ik kijk naar mijn wraakzuchtige zoons. Als de film nog draait, zal ik kaartjes voor ze bestellen.

Mijn zoon spreekt. Hij vertelt zijn verhaal. Zijn onmacht om te begrijpen wat er was gebeurd, zijn gepieker tijdens de slapeloze nachten, de angst bij het uitgaan. De beleving van zijn blijvend beschadigd gezicht. De dader keert zich om, kijkt hem aan, zegt: 'Het spijt me zo, ik zou alles willen doen om het terug te draaien. Daarstraks, tijdens dat wachten op de gang, ik schaamde me zo. Weet je, ik heb geen nacht meer geslapen na die avond.' Hij huilt. De man in het leren jack schuifelt op zijn stoel en kijkt gegeneerd.

Ik hoor aan de ademhaling van mijn zoon hoe hij zich ontspant.

De gebeurtenis wordt nog eens helemaal uitgespit. Het waarom van de woede-uitbarsting. Ontslagen, verbroken relatie, drank. Er is geen vergoelijking voor, vindt de officier van justitie. Een bierglas op iemands oog stukslaan is een zwaar vergrijp en daar hoort de zwaarste eis bij. De dader is het ermee eens.

Sinds kort eist de instantie die jongeren begeleidt bij het uitvoeren van een taakstraf dat hun cliënten excuses aanbieden aan de benadeelde partij. Ze worden daarop voorbereid in gesprekken. Slachtoffers blijken gebaat bij een excuus van de dader. Daders krijgen meer zicht op de consequenties van hun daad als ze het slachtoffer ontmoeten, de schade zien. Zoals mijn zoon slechts papier voor zich kreeg, zo waren zijn wonden en littekens papieren verhalen voor de jongen die geslagen had. Het zien van de diepe voren die het glas in het gezicht van zijn slachtoffer nagelaten heeft, was schokkend voor de dader maar ook nodig om echt te beseffen wat hij gedaan had.

Na afloop geven mijn zoon en hij elkaar een hand. Wij volgen. De man in het leren jack stelt zich onwillig voor als een soort pleegvader. Hij lijkt de hele rechtsgang onzin te vinden. Hoe zinvol zou in dit geval een Family Group Conference geweest zijn.

Zwijgend lopen we naar huis. Moe, maar opgelucht. Het knipsel met het interview met Hank Heijn zit nog in mijn tas. Ik hoef het niet meer te geven. In de rechtzaal heeft mijn zoon zelf de bevrijding ervaren die bij vergeven hoort. Het oprechte berouw van de dader was daarbij behulpzaam. Des te indrukwekkender is de vergeving van Hank Heijn. Toen Ferdi E. na jaren zijn excuus aanbood, had zij hem allang vergeven.

Aan tafel zucht mijn zoon diep: 'Ik ben er helemaal klaar mee.' Zijn gezicht staat ontspannen. Zijn broer zucht ook: 'Dat ik dié een lesje had willen leren, ik had gewoon medelijden met hem.' <

www.slachtoffersendaders.nl